

שחט שעירי יוה"כ חוץ למקומן [סב ע"ב "תנו רבנן" - סג ע"א "ומשני כדמשנינן"]

"אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְהִקְרִיב קֶרְבָּן לָהּ לִפְנֵי מִשְׁפַּח ה' - דָּם יִחָשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָם שְׁפָף, וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ" (ויקרא יג, ד-ה). אדם שמקריב קורבן מחוץ לאוהל מועד, מתחייב רק אם הקורבן בעת שחיטתו מחוץ לעזרה הינו ראוי להיקרב אל פתח אוהל מועד.

ברייתא

שני שעירי יום הכיפורים (שהם קדושים, כיון שנקנו מתרומת הלשכה) ששחטן בחוץ (לעזרה), עד שלא הגריל עליהן - חייב על שניהם (משום שחוטי חוץ). משהגריל עליהן (וקבע את מקום שחיטתם) - חייב על של שם, ופטור על של עזאזל (שנשלח לארץ גזירה וכבר אינו ראוי להיקרב בפנים).

קודם ההגרלה אינם נחשבים לקורבן חטאת, להיקרב בפנים, ומדוע יתחייבו על שחיטתם בחוץ?

רב חסדא: הואיל וראוי לעשות משניהם שעיר חטאת של מוספים, שקרב בפנים (ונקרא "שעיר של חוץ" כיוון שדמו ניתן על מזבח החיצון, לעומת שעיר לשם שנקרא "שעיר הנעשה בפנים" שדמו מוזה בקה"ק ובהיכל).

האם נגדיר את השעיר לעזאזל כאינו ראוי להיקרב בפנים מפני שהינו "חסר הגרלה", הרי מאידך א"א להגדירו כראוי ל"חטאת מוספים" שהרי הוא גם "חסר עבודת היום" (ישנו סדר עבודת יום כיפור, לאחר הגרלה ישנן מספר עבודות עד הקרבת חטאת מוסף, וא"א להקריב את אותן שעירים באמת באותו זמן עבור חטאת מוסף)?

כוונת רב חסדא: העובדה שרק ישנו חסרון זמן אינו משנה את הגדרת ייעוד עצם הקורבן, ועדיין השעירים מוגדרים כראויים לחטאת המוספים (אבל השעירים קודם ההגרלה דינם שונה, כיוון שאינם מוגדרים רק כמחוסרי זמן (שיעבור זמן מעת ההגרלה עד קורבן מוסף), אלא גם כמחוסרי מעשה (ההגרלה עצמה לשנות את עצם ייעודם)).

רבנא: לפי שיטת רב חסדא חוסר פתיחת הדלתות, או חוסר הגרלה - נחשבים שהקורבן "מחוסר מעשה" להיפטר בשחוט חוץ (למרות שאין זה שינוי בגוף הקורבן, אך זהו חלק מציורי התורה בעשיית הקורבן), ולכן שמואל סבר שאי פתיחת הדלתות גורמת שהקורבן אינו ראוי להקרבה ולכן פטור.

כיצד ייתכן שרב חסדא סובר "הואיל וראוי לשם חטאת מוספים..." , והרי בקורבן פסח ששחטו סתם חוץ למקומו לרב חסדא פטור, לא נאמר לשיטתו "הואיל וראוי שלא לשמו..." ויתחייב, אלא לרב חסדא פטור - משמע שלשיטתו לא אומרים "הואיל"?

לא ניתן להשוות בין שעירי יוה"כ לקורבן פסח, בשעירי חטאת יוה"כ אין צריך לעקור ולשנות את שם הקורבן לחטאת מוספים (לכך ניתן לומר "הואיל" ולתת לשעירי יוה"כ דין זהה לחטאת מוספים שהוקרבה כשחוט חוץ), אך בשינוי מקורבן פסח לשלמים יש לעשות עקירת השם, שנעשית רק בשעת השחיטה כשאומר מפרשות "לשם שלמים" (ולכך לא ניתן לומר "הואיל").

רבה בר שימי שנה את שני המאמרים של רב חסדא (שעיר של יוה"כ ראוי להיות שעיר מוספים - מתחייב עליו בשחוט חוץ, פסח ששחטו בשאר ימות השנה סתם, דינו כקורבן פסח - פטור בשחוט חוץ) בשם רבה, הקשה כפי שהקשנו: סתירה בין שני המאמרים של רבה (כיצד ייתכן שרבה אומר בשעירי יוה"כ "הואיל", בשעה שלא אמר כן בקורבן פסח ששחטו סתם), ותירץ כפי שתירצנו (שיש הבדל בין עקירת קורבן פסח לשלמים, לבין קורבן חטאת יוה"כ לחטאת מוספים).

שמואל

אמר רב יהודה אמר שמואל: שלמים ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל פסולין, שנאמר (בדין שלמים) "וּשְׁחָטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (ויקרא ג, ב) בזמן שהוא פתוח, ולא בזמן שהוא נעול (כיוון שחובה ששחיטת השלמים תיעשה בשעה שדלתות ההיכל פתוחות, אם הקרבים קודם זמן פתיחתן פטור). שחטן בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל - פטור.

רב חסדא

רב חסדא: פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה לשמו - פטור (שהרי פסח יכול להיקרב רק ב"ד ניסן, ומחוץ לזמנו אינו ראוי, ולכן פטור), שלא לשמו (קורבן פסח ניתן לשנות ייעודו לקורבן שלמים) - חייב (שראוי להיקרב בשאר השנה שלמים בפנים).

שחט סתם (לא לשם פסח ולא לשם שלמים) - נחשב לשם קורבן פסח ופטור.